

Ýowel Kitaby we Laodikeýa Ýedinji gün Adventist Ybadathanasy — Ýigrimi Birinji San

Jeff Pippenger

2025-12-31

Ýigrimi birinji san

Gündelik gurbanlygyň aýryljak, we haraba öwürýän ýigrenji zadyň dikeldiljek wagtyndan başlap, mün iki ýüz togsan gün bolar. Daniýel 12:11.

1844-nji ýylyň 22-nji oktyabryndan bäri, hakykat sözünü dogry bölmek isleýänler üçin pygamberlik wagtynyň ulanylyşy indi pygamberligiň dogry ulanylyşy däl. On birinji aýatdaky 1290 ýyllyk döwür 1844-den soňky bir nyşanly döwür hökmünde ulanylmaly, we 1844-den soňky bu ulanylyş, ýagny “wagt” düzüm böleklerinden mahrum bir döwür hökmünde ulanylyş, 1844-den öň düşünişi ýaly, hakykatyň düýpli düşünişini saklamalydyr. 1290, 30-dan ybarat bir döwri, onuň yz ýanyndan bolsa 1260-ny aňladýar. 1844-den öňki düşünje, 508-den 538-e çenli bolan otuz ýylyň, antikristiň 538-den 1798-e çenli höküm sürmäge başlamagy üçin taýýarlyk döwri bolandygyny aýdýardy.

30 ýyllyk geçiş 2 Selaniklilerde Pawlusyň gozgap geçen mowzugydyr. Pawlus “wagt” diýen bir bölege hiç hili salgylanma bermeýär, emma ol şol otuz ýylyň dowamynda butparazlygyň papalyga ýol berşiniň pygamberlik häsiýetlerini görkezýär. Şondan soň papalyk hökümdarlygy başlady. Wagat baradaky hiç bir bölek bolmazdan taryhy düşünje Mukaddes Kitabyň pygamberligindäki dördünji patyşalygyň başinji patyşalyga geçişini, onuň yz ýanyndan bolsa papalygyň iki ganly gyrgynçylygynyň birinjisini görkezýär; şeýlelikde bu, altynjy patyşalygyň aždarda, ýyrtýjy haýwan we ýalan pygamberden ybarat üç taraplaýyn birleşige geçişini hem-de papalygyň ikinji ganly gyrgynçylygyny nusgalaýar.

Otuz ýyllık taýýarlyk döwrüniň yzyndan gelyän pygamberlik döwri, Hudaýyň saýlanan halk bilen baglaşan ähtiniň baş nyşanlarynyň biridir. Iki güýjüň otuz ýylyň dowamynda bolup geçen geçiş, onuň yz ýanyndan gelyän 1260 ýyllyk yzarlama bilen bilelikde, Mesihni otuz ýyllyk taýýarlygyna, onuň yzyndan gelyän 1260 günlük halas edişe laýyk gelyär. Antimesihni otuz ýyllyk taýýarlygy Mesihni otuz ýyllyk taýýarlygynyň galp nusgasy boldy. Otuz ýylyň soňy ýa Mesihni çokundyrylmagynda güýçlendirilendigini, ýa-da 538-nji ýylda antimesihni güýçlendirilendigini görkezýär. Antimesihni güýçlendirilmegi öňki patyşalykdan gelen ykdysady we harby goldaw arkaly boldy, Mesihni üstüne guýlan güýç bolsa, Onuň otuz ýyl öň terk eden öňki patyşalygyndan geldi.

Iki döwrüň arasyndaky bölünişik bir güýçlendiriş bilen alamatlandyrylýar, we Ybraýym bilen Pawlus tarapyndan beýan edilen iki döwrüň arasyndaky şol bölünişik ýönekeý deňeşdirme arkaly tanalýar. Ybraýymyň we Pawlusyň otuz ýyllyk tapawudynda taýýarlyk döwri ilkinji otuz ýyl bolup, ol äht işini alamatlandyrdy; bu bolsa Ybraýymyň nesillerine Müsürde gulçulyk baradaky pygamberligi ýerine ýetirmäge güýç berdi. Dört ýüz otuz ýylyň hem goşmaça simwolik bölünişigi

bar, çünki dogry ulanylanda ilkinji iki ýüz on baş ýyl Hudaýyň wekili we Fyrown arkaly görkezilýär. Ýusup we ilkinji 215 ýyl üçin ol gowy Fyrown boldy, Musa we ikinji 215 ýyl üçin bolsa ol erbet Fyrown boldy.

Şol bölünişik dört nesliň iki döwri görkezýär. Ilkinji dört nesil, setir üstüne setir, ikinji dört nesliň üstüne goýlup bilner; şeýle edilende, pygamberlik alfa we omegasy bolan Ýusup bilen Musa, alfa-gowy faraon we omega-erbet faraon bilen özara baglanyşýar. Bu deňeşdirme arkaly uly nur alnyp bilner, emma men diňe Ybraýymyň dördünji nesil baradaky önünden aýdýan sözünüň 430 ýylyň içinde dört nesliň iki şaýadyny görkezýändigini belleýärin. Dört nesliň iki esse görkezilişi Gelip çykyş kitabyň dördünji we başynjy bablaryndaky nesil şejerelerinde duş gelyär. Ganyň we Şeýsi ganyň nesilleriniň sanawynyň başlangyjy hökmünde göz önünde tutanymyzda, Şeýsden Nuh adama çenli sekiz nesliň bardygyny, we onuň ortadan iki bölünende dört nesliň iki döwriň görkezilişiniň ýüze çykyandygyny görýäris. Bu, hem Şeýsiň, hem-de Ganyň sekiz nesillik nesil hatarlarynda ykrar edilýär.

Dördünji we başynjy bablardaky nesil ýazgylary olaryň hatarynyň netijesi bolan Nuh bilen görkezilýär. Nuh älem-adamzat bilen baglaşan ähdiniň nyşanydyr; bu äht älemgoşar bilen aňladylýar. Abram saýlanylan halk bilen baglaşan ähdiniň nyşanydyr; bu äht sünnet bilen aňladylýar. Şol iki äht hemişe biri-biri bilen baglanyşyklydyr, we Nuhuň suw joşmasyndan dessine soň Babel diňini görýän ýerimiz bolan Gelip çykyş on birinji bapda Abrama eltýän nesil ýazgysy beýan edilýär. Şol parçeda sekiz däl-de, on nesil bardyr. Abrama eltýän parçeda hem-de Nuha eltýän parçeda Nuhy we Ybraýym ähtleri görkezilýär.

Saýlanan halka ýüzlenýän on birinji bapdaky bölekde biz şol nesilleriň ikisiniň beýik nur bilen ýüklenendigini görýäris.

Eber otuz dört ýyl ýaşap, Pelegi dogurdy. Eber Pelegi dograndan soň dört ýüz otuz ýyl ýaşap, ogullar we gyzlar dogurdy. Peleg otuz ýyl ýaşap, Reuny dogurdy. Gelip çykyş 11:16–19.

Ebere bolan salgylama ahyrsoňy “Hebreý” diýlip tanalýan hebreý sözünüň ilkinji gezek agzalmasydyr. Saýlanan halkyň nesil şejeresinde on nesliň birine Hebreý diýip at berilýär; saýlanan halk hem şol at bilen tanalmalydy. Üç aýatda Eber bilen Peleg saýlanan hebreý nesliniň tapawudyny görkezmek üçin ulanylýar. Eber “geçip gitmek” ýa-da “geçip gidýän kişi” diýen manyny berýär we “Hebreý” sözünüň kökidir. Abram Wawilondan Wada Berlen Ýurda geçip barýanlaryň nyşanydyr. “Peleg” bolsa “bölünişik” ýa-da “parçalanma” diýen manyny berýär; bu Ýaradylyşyň 10:25-de agzalýar, ol ýerde bize Pelegiň günlerinde “ýeriň bölünendigi” habar berilýär.

Eber bilen Peleg hakykat sözüni dogry paýlamagy isleýänler üçin pygamberlikli bölünişigi aňladýarlar. Nuhuň nesil şejeresi sekizlik iki hatary emele getirdi; bu, Müsürdäki 430 ýyl ýaly, dört nesilden ybarat iki toplumy aňladýardy. Barlyk kitabyň on birinji babyndaky nesil şejeresi sekiz bilen däl-de, on bilen aňladylýar, çünki ol saýlanan halkyň nesil şejeresidir. Saýlanan halk başlik iki topara bölünýär; şeýlelikde bu, Hudaýyň äht halky baradaky timsal bolan on gyz baradaky timsala laýyk gelyär.

Şol saýlanan halkyň şejere gatarynda Pelegiň ady hem-de onuň taryhy taýdan amala aşmasy, Babel diňinde ýer bölünen mukaddes kitap taryhynyň hut şol nokadynda, paýhasly ýa-da akylsyz gyzlaryň iki synpynyň bölünmesini aňladýar. Onlygyň sanawynda Peleg başynjy orundadyr, çünki bu onlygyň ortasydyr. Ybraýym arkaly nusgalaşdyrylan ýewreý Eber, ýarygije çykan nidadaky iki synp bölünende, geçip gidip paýhasly gyza öwürülýän akylsyz gyzy aňladýar. Ady boýunça ilkinji ýewreý bolan Eber, äht boýunça ilkinji ýewreý bolan Ybraýymy aňladýar. Reb Ybraýymy Babilondan çagylanda, bu erkekleri we aýallary Babilondan çagyryan ikinji perişdäniň kuwwatlandyrylmasy bolan ýarygije nidasynyň habaryny nusgalaşdyrды.

On gyzyň timsaly Eber bilen Peleg arkaly, Pelegiň bölüji çyzygy synag möhletiniň gapysyny ýapmazdan az öň çykyp gitmäge edilen çagyryş hökmünde görkezilýär. Pygamberlik taýdan baglanyşykda Eber Pelegden soň 430 ýyl ýaşady, ondan soň bolsa Peleg 30 ýyl ýaşady. Ybraýymyň üç taraply ähtiniň ilkinji ädimi Eber bilen Peleg arkaly şekillendirildi. Ybraýym, Eber we Peleg ýaly, iki synpyň arasyndaky bölüji çyzyk hökmünde görkezildi. Pawlusyň Ybraýymyň pygamberligine goşan zady, Pelegiň Eberiň pygamberligine goşan zadydyr. Eber 400 ýyly yglan etdi, emma Peleg 430 ýyly kesgitledi. Şonuň üçin Peleg Pawlusy, şeýle hem Pawlusyň 400 ýyla goşan 30 ýylyny aňladýardy; Pawlusyň gullugy bolsa Mukaddes Kitap pygamberligindäki Pelegi kesgitlemekdi. Pawlusyň kesgitleän Mukaddes Kitap pygamberligindäki “Peleg” milletiň göni manydaky ýagdaýdan ruhy ýagdaýyna bölünmegini aňladýardy.

Şemden Pelege çenli baş nesil, Rueden Abrama çenli hem baş nesildir.

Soňra O, Abrama şeýle diýdi: «Takyk bilgin: seniň nesliň özlerine degişli bolmadyk bir ýurtda keseki bolup ýaşar, ol ýerdäkiler olary gulluk etdirmeli ederler; we olara dört yüz ýyl jebir ederler». Gelip çykyş 15:13.

Indi wadalar Ybraýyma we onuň nesline berildi. Ol: “we nesilleriňe” diýip, köplük barada aýtmaýar; eýsem bir kişi barada: “we seniň nesliňe” diýýär, ol hem Mesihe degişlidir. Men şuny diýýärim: Hudaý tarapyndan öňünden Mesihde tassyklanan äht, ondan dört yüz otuz ýyl soň gelen Kanun tarapyndan ýatyrylyp bilinmez; beýle bolanda wada güýjüni ýitirerdi. Sebäbi miras Kanun arkaly bolsa, onda ol indi wada arkaly däl; emma Hudaý ony Ybraýyma wada arkaly berdi. Galatýalyklar 3:16–18.

Otuz ýaşynda

Isa Öz hyzmatyna başlanda otuz ýaşyndady.

Isanyň Özi gulluga başlanda takmynan otuz ýaşyndady; Onuň Ýusubyň oglydygy güman edilýärdi, Ýusup bolsa Heliniň ogludyr. Luka 3:23.

Ýusup Müsürde Fyrownyň hyzmatyna otuz ýaşyndaka başlady.

Ýusup Müsür patyşasy faraonyň önünde duranda otuz ýaşyndady. Soňra Ýusup faraonyň huzuryndan çykyp, bütin Müsür ýurduny aýlanyp çykdy. Gelip çykyş 41:46.

Ezekiel pygamber öz gullugyna başlananda otuz ýaşyndady, we onuň gullugy ýigrimi iki ýyl dowam etdi.

Otuzynjy ýylda, dördünji aýda, aýyň başynjy gününde, men Kebar derýasynyň boýunda sürgün edilenleriň arasynda wagtym, asman açyldy we men Hudaýyň görmüşlerini gördüm. Ezeziel 1:1.

Hezekiýel öz ýazgylarynda beýleki pygamberleriň islendik birinden has köp taryhy salgylanmalary öz içine alýar. Hezekiýeliň ýazgylarynda takyk kesgitlenip bilinýän senelere on üç göni salgylanma bar, we bilmänkäler-de, Mukaddes Kitap alymlarydyr taryhçylar onuň gullugynyň ýigrimi iki ýyl dowam edendigini tassyklaýarlar, emma olaryň bilmeýäni, ýigrimi ikiniň ýüz kyrk dört münüň nyşanydygydyr.

Patyşa Dawut patyşalyk edip başlanda otuz ýaşyndady we ol kyrk ýyl patyşalyk etdi.

Dawut patyşalyk etmäge başlanda otuz ýaşyndady, we ol kyrk ýyl patyşalyk etdi. Hebronda ol Ýahudanyň üstünden ýedi ýyl alty aý patyşalyk etdi; Iýerusolimde bolsa bütün Ysraýylyň we Ýahudanyň üstünden otuz üç ýyl patyşalyk etdi. 2 Şamuwel 5:4, 5.

Dawudyň kyrk ýyllyk patyşalyk etmegi simwoliki san bolup, kyrk ýylyň döwri Ybramyň we Pawlusyň 430 ýyly ýaly, iki bölege bölünýär (7 ýarym ýyl we 33 ýyl). Dawudyň kyrk ýyllyk patyşalygynyň bu iki döwri goşmaça pygamberlikli syrly manyny öz içine alýar, çünki başga bir bibliýa şaýady şol iki döwri ýedi ýyl we otuz üç ýyl hökmünde ýazga geçirýär. Ikinji Şamuwelde agzalýan goşmaça alty aý nämäni aňladýar, we 7,5 bilen 33 nädip 40-a deň bolýar? Altı aýlyk gabat gelme bar, ol hökmany suratda pygamberlik hakykatyny aňlatmalydyr.

Dawudyň Ysraýylyň üstünde patyşalyk eden günleri kyrk ýyl boldy: ol Hebronda ýedi ýyl patyşalyk etdi, Ierusalimde bolsa otuz üç ýyl patyşalyk etdi. 1 Patyşalar 2:11.

22 — Ylahylygynyň adamzat bilen utgaşygyny aňladýan nyşanly sandyr, we Ezeieliň gulluk işi ýigrimi iki ýyl dowam etdi. Ýusubyň on dört ýyly ýedi ýyldan ybarat iki döwre bölünýär; Mesihniň äht hepdesi 1260 günden ybarat iki deň döwre bölünýär; Dawudyň kyrk ýyllyk şalyk sürşi hem iki döwre bölünýär, üstesine-de şol iki döwri biri-birine baglaýjy goşmaça bir nyşan bar.

Isa pygamber, Ruhany we Patyşadyr. Ahyrzamanda Ol Öz ýeňiji ybadathanasyny baýdak hökmünde ýokary göterer, we şol ybadathana Mesih arkaly görkezilýär; Ol pygamber, ruhany we patyşa bolup, Öz Hudaýlygyny adamlar bilen birleşdirdi, olar hem pygamber Ezeiel, ruhany Joseph we patyşa David arkaly görkezilendir. Dört nyşan adatdan ýedi esse gyzdyrylan peçdäki üç hormatly adamy aňladýar; soňra dördünjisi peýda boldy, we Ol Hudaýyň Ogluna meňzeýärdi. Nebukadnesaryň altyn butunyň dabarasynda bütün dünýä görkezilipdi, we olaryň hemmesi ynsan pygamberden, ynsan ruhanydan we ynsan patyşadan düzülen, dördünji Ylahy Şahs tarapyndan goldanylýan ýeňiji ybadathanany gördüler.

“Şeýtan dünýäni ýesir aldy. Ol butparaz bir şenbe gününü girizdi we oňa uly ähmiýet berýän ýaly görünýär. Ol Hudaýyň Şenbe günü üçin görkezilmeli hormaty bu butparaz şenbe günü ugruna hristian dünýäden ogurlady. Dünýä bir däbe, adam eli bilen çykarylan bir buýrugy baş egýär. Nebukadnesar Dura düzlüğünde özüniň altyn şekilini dikip, özüni beýgeldeni ýaly, Şeýtan hem gökleriň nyşanyny ogurlap geýdiren bu ýalan şenbe günü arkaly özüni beýgeldýär.” Review and Herald, March 8, 1898.

Dört Sany

Pygamberlik derejesinde, kyrk Abramyň dört ýüzüniň ondan biridir, dört bolsa kyrkyň ondan biridir. Dört sanında duş gelyän islendik pygamberlik häsiýeti kyrkyň nyşanly manysy bilen sazlaşmalydyr, ol hem öz gezeginde dört ýüziň nyşanly manysy bilen sazlaşmalydyr. Many-mazmun taýdan, dört köplenç “bütindünýä” manysyny aňladýar — bu giňden mälim düşünjedir — emma ol şol bir wagtda “ösüşli bir gidişi” we käbir many-mazmunlarda “tapgyrlaýyn weýrançylygy” hem aňladýar.

Ýedi surnaýyň ilkinji dördüsi Günbatar Rimiň tapgyrlaýyn weýran bolmagyny aňladýar. Gündogar Rim Konstantinopolda Osmanlynyň dört soltanyna tabyn bolmak bilen soňlandy. Gündogar we Günbatar Rim setir üstüne setir görnüşi, dört surnaý bilen şekillendirilen dört döwürde tapgyrlaýyn dargady, şol bir wagtyň özünde başinji we altynjy surnaýlaryň Yslamy tarapyndan hem pese düşürildi. Bu iki ugur bilelikde surnaýlaryň dört nesli boýunça Rimiň ýykylmagyny görkezýär, şol bir wagtda Yslam bilen barha güýçlenýän uruş, Yslamyň dört soltany patyşalygyň üstünden agalygy ele alanda, onuň ahyrky heläkçiligine getirýär. Günbataryň we Gündogaryň taryhy 330-njy ýylda Konstantin tarapyndan Imperiýanyň bölünmegi bilen başlady.

Günbatar Rimiň dört surnaýy 330-njy ýylda başlanýar, başinji we altynjy surnaý bolsa 330-njy ýylda hem başlanan gündogar Rimi ýykýan güýji aňladýar. Gündogar hem-de günbatar Rim ikisi-de 538-nji ýylda papalyk häkimiýetini ýerini tagtyna oturtmak işine goşant goşdy; şonuň üçin günbatar we gündogar diýen iki çyzyk Birleşen Ştatlaryň iki şahyny alamatlandyrýar, olar ýekşenbe kanuny döwründe papalyk häkimiýetini ýene-de tagta çykarýar. Günbatar Rim pygamberlikdäki gatnaşyklarda ybadathana syýasatynyň nyşanydyr, gündogar Rim bolsa döwlet syýasatynyň nyşanydyr.

Günbatar we gündogar Rimiň ýykylmagynyň taryhynyň içinde papalyk Rimiň taryhy beýan edilýär. Efes bilen şekillendirilen şägirtleriň ýygnaýyndan başlap, ilkinji üç ýygnaç 538-nji ýyldan 1798-nji ýyla çenli dowam eden papalygy aňladýan dördünji ýygnaga alyp barýar. Ylhamyň on üçünji babynda papalyk, 1798-nji ýyldaky öldüriji ýarasynyň ýekşenbe kanunynda sagaldylmagyndan soň, 42 aýlap höküm sürýän hökmünde kesgitlenýär. 1844-nji ýyldan soň “wagt indi bolmaz”, şonuň üçin kyrk iki aý, ýekşenbe kanunyndan başlap Mikhail ornundan turýança dowam edýän yzarlama döwrüniň nyşanydyr. Öňdebaryjylar ýygnaçlaryň, möhürleriň we surnaýlaryň biri-birine parallel dowam edýän üç taryh çyzygyny aňladýandygyna düşüňýärdiler. Günbatar Rimiň pygamberlik şaýatlygyny gündogar Rimiň çyzygynyň we papalyk Rimiň çyzygynyň üstüne goýmak Millerçileriň ulanýan pygamberlik ulanylyşy däl, emma bu usul olaryň berkarar edilen düşüňjeleriniň hiç birine garşy gelmeýär.

Setir üstüne setir hökmünde, ilkinji dört surnaý başinji we altynjy surnaýlar tarapyndan şekillendirilýän taryhyň üstüne goýulmalydyr; soňra bolsa dördünji ýygnaç tarapyndan görkezilýän papalyk yzarlama döwrüne alyp barýan ilkinji üç ýygnagyň hatary hem şonuň üstüne goýulmalydyr. Birinji hatarda dört surnaý, ikinji hatarda dört soltan, üçünji hatarda bolsa dört ýygnaç bardyr. “Dört” sany bütin dünýäni aňladýar, emma ol şol bir wagtda ýa raýatlyk, ýa-da dini häkimiýetiň tapgyrlaýyn ýykylmagyny hem aňladýar. Onuň nämäni aňladýandygy bolsa

mazmun tarapyndan kesgitlenýär.

Ýekşenbe güni baradaky kanun kabul edilende, papalyk güýji gaýtadan dikeldilýär. Papalyga ilkinji gezek ygtyýar berlende, taýýarlyk üçin otuz ýyllyk döwür bardy. Ilkinji dört ybadathananyň içinde dördünji ybadathana papalyk bolup, birinji ybadathana Efes hökmünde görkezilen şägirtlerdi. Hristian ybadathanasynyň ilkinji üç nesli Jezebel bilen görkezilýän dördünji ybadathana bolan Týatirä getirýär. Týatirä gelnende, 538-nji ýylda Orlean Geňesinde Ýekşenbe güni baradaky kanun kabul edildi; şeýlelik bilen, 1798-nji ýylyň ölümli ýarasynyň sagaldylýan wagtynda Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda Ýekşenbe güni baradaky kanuny kesgitleýär.

1798-nji ýyldan başlap Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda ýekşenbe kanuny kabul edilýänçä bolan taryh ilkinji dört ybadathana arkaly görkezilýär. Dördünji ybadathana bolan Tiatira ýekşenbe kanunydyr hem-de onuň yzyndan gelýän papalyk yzarlamaşydyr. Ilkinji söýgüsini ýitiren Efesdäki birinji ybadathana, dört basgançakly öňe gidýän ýok edilişini ahyrynda, Tiatiranyň ýekşenbe kanunyna gelip ýetdi. Tiatiranyň ýekşenbe kanunyna alyp barýan nesil Pergamosyň üçünji neslidir. Tiatira ýekşenbe kanunyndan synag möhletiniň ýapylmagyna çenli döwri aňladýar, Pergamos bolsa Tiatira üçin ýol taýýarlaýan üçünji neslin ylalaşygyny aňladýar. Pergamosyň üçünji nesli we onuň aňladýan ylalaşygy ilki Konstantiniň döwründe berjaý boldy; hut şol Konstantin 321-nji ýylda in ilkinji ýekşenbe kanunyny kabul etdi. Amerikanyň Birleşen Ştatlary Efesini guzusy hökmünde başlady, ýöne ol Tiatirany täzedan tagta çykaranda, aagondarha ýaly gepleýär.

Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň barha ilerleýän ýok edilişi Ylham kitabyndaky ilkinji dört ýygnak arkaly görkezilýär. Mukaddes Kitap pygamberligindäki altynjy patyşalygyň barha ilerleýän ýok edilişi, ýekşenbe kanunyna alyp barýan dört neslin dowamynda bolup geçýär; şol ýerde ýerden çykan wagşy haýwan aňdarha ýaly gepleýär. In soňky nesil, Edendäki Bagda bolşy ýaly, süýreniji bolan аждаpha arkaly görkezilýär, şonuň üçin hem Ýahýa Çokundyryjy bilen Isa gadymy Ysraýylyň in soňky neslini: «ýylanlaryň nesli» diýip atlandyrdylar.

Dördünji we in soňky nesil ýa ýüz kyrk dört müňi aňladýan “saýlanan nesil”, ýa-da onuň garşylykly taýy bolan ýylanlaryň neslidir. Bir topar Mesihiň keşbini emele getirdi, beýlekisi bolsa haýwanyň — ýylanlygyň keşbini emele getirdi. Ýylanlaryň nesli Hudaýyň Sözünde göni görnüşde dört gezek beýan edilýär. Her bir salgylanmadaky mazmun özgeçedir.

Emma ol öz çok sanly parişeyleriň we saddukeýleriň onuň çokundyrylyşyna gelýändigini göreňde, olara şeýle diýdi: «Eý ýylanlar nesli, geljek gazapdan gaçyp gutulmagyňyzy size kim duýdurdy?» Matta 3:7.

Eger “ýylan nesli” diýen söz diňe Ýahýanyň halamaýan adamlarynyň käbir mezhepleri hakynda aýdylan kemsidiji bellikler bolan bolsa, onda bu aňlatma barada aýdara zat bolmazdy. Emma Hudaýyň Sözüniň içinde her bir söz mukaddesdir, şonuň üçin Ýahýa saddukeleri we fariseýleri anyk bir at bilen atlandyrdy. Ol at, onuň aýdylýp geçilýän böleginiň mazmuny arkaly pygamberlik taýdan kesgitlenýär. Şol bölekde ilki bilen Ýahýanyň hyzmatyny ýerine ýetirýändigini görkezilýär, soňra bolsa saddukeler we fariseýler wakanyň beýan edilmegine girýärler. Açylyş aýatlarynda Ýahýa Işanyň “çölde gygyryjy sesi” hökmünde görkezilýär.

Şol günlerde Ýahýanyň çölde wagyz edýändigini gelip, Iýudanyň çölünde wagyz edip şeýle diýdi: Toba ediň, çünki Gögün Patyşalygy golaýlaşdy.

Çünki pygamber Esaias tarapyndan aýdylan şu adamydyr:

Çölde jar edýän biriniň sesi: Rebbiň ýoluny taýýarlaň, onuň ýodalaryny göni ediň.

Şol bir Ýahýanyň egin-eşigi düýe ýüňünden bolup, biline deri guşak guşanýardy; onuň iýmiti bolsa çekirtgeler bilen ýabany baldy.

Soňra onuň ýanyna Iýerusalim, ähli Ýahudiýa we Iordanyň töweregindäki tutuş ýurt çykyp geldi. Olar günälerini boýun alyp, onuň tarapyndan Iordanda çokundyrylýardylar. Emma ol öz çokundyryşyna Fariseýleriň we Saddukeýleriň köpüsiniň gelýändigini göreňde, olara şeýle diýdi: «Eý, ýylançylaryň nesli, geljek gazapdan gaçmagy size kim duýdurdy?» Matta 3:2–7.

Gadymy Ysraýylyň soňky nesli, çölden çykan bir pygamber tarapyndan «ýylan nesli» diýlip atlandyrylýar. Ýahýa Ähtiň Habarchysy üçin ýoly taýýarlan Malahynyň habarchysy hökmünde öz wezipesini ýerine ýetiren pygamberdir; ol şol bir wagtda hem Işaya tarapyndan tanadylan çölde gygyrýan sesdi.

“Ýapraklary” nyşan hökmünde göz önünde tutsak, olaryň “ykrar etmäni” aňladýandygyny göreris. Ilkinji salgylanma Adam bilen Howa degişlidir; olar özüleriniň adalatsyzlygyny injir ýapraklary bilen örtüpdirler. Olar öň ýagtylygyň lybasyny, dogrulygyň lybasyny geýýärdiler, emma şol gidenden soň, özüleriniň ýalaňaç Laodikalylar bolandyklaryna düşündiler; olar diňe “ykrar etmegiň ýapraklarynyň” aňyrsynda gizlenmek bilen, hemme zadyň gowy boljakdygyny pikir edýärlär. Parçanyň indiki ýerinde Ýahýa Laodikalý ýewreýleriň halas bolmak üçin Ybraýymyň nesil ganyna bil baglamagyna göni garşy sözleýär, çünki olaryň özüne ynamy ýönekeýje ykrar etmegiň boş ýapraklarydyr. Adamyň lybasy onuň kimdigini aňladýar.

Agaçlar adamlaryň we patyşalyklaryň nyşanydyr; miwe, şahasy, tohum, toprak, suw, kök we, elbetde, ýapraklar hem özbaşdaklykda aýratyn pygamberlik nyşanlaryny aňladýar. Emma şol hakykatlaryň her biri “agaçy” emele getirýän pygamberlik nyşanlaryny ulanýan pygamberligiň dürli ugurlarynda görkezilen beýleki nyşanlar bilen baglanyşyklydyr. Elbetde, agajyň ilkinji pygamberlik nyşanly manysy onuň ýaşayyş ýa-da ölüm synagyny aňlatmagydyr.

Ýahýanyň habary onuň geýen eşikleri we iýen iýmiti arkaly aňladylýar. Gadymy Ysraýylyň başlangyjyndaky manna ýa-da ahyryndaky Gökden düşen Çörek ýaly pygamberlik iýmiti iýilmelidir. Bu iýmit pygamberlik synag habaryny aňladýar we ol iýilmelidir, çünki ol Mesihniň eti we Onuň ganydyr. Ýahýanyň geýen eşikleri we iýen iýmiti Mesih üçin ýoly taýýarlan habary we habarçyny kesgitleýär. Ýahýa, Ýekşenbe kanuny wagtynda Öz ybadathanasyna duýdansyz gelýän Ähtiň Habarçysy bolan Mesih üçin ýoly taýýarlaýan in soňky habarçynyň nyşanydyr. Bu waka ýüz bereninde, akmak gyzlar, ýagny şol bir wagtda Laodikialýlar we haşal otlar, edil Ýahýa çölden peýda bolan döwürde fariseýler we saddukeýler ýaly, Ybraýymyň kanuny äht halkydyklaryny ykrar edýänleriň soňky dördünji neslini aňladýar.

Ýahýa düýe ýüňünden geýinýärdi, biline bolsa hojalyk haýwanlarynyň boýuntyryk bilen dakylýan esbaplaryna meňzeş daňgysy bolan deri guşak daňýardy. Ol çekirtge iýýärdi; şonuň üçin hem onuň

habary Mukaddes Ýazgylarda Yslamyň iň esasy nyşany bolan çekirtgedendi, we ol Yslam baradaky habaryny bal bilen garyşdyrýardy.

Ysraýyl öýi oňa Manna diýip at goýdy; ol kişniň tohumy ýalydy, akdy; onuň tagamy bolsa bal bilen taýýarlanan petir çörek ýalydy. Çykyş 16:31.

Manna Hudaýyň Sözüniň nyşanydyr, onuň tagamy bal ýalydy; pygamberler muny özleriniň iýip kabul edýän habarynyň tagamy hökmünde beýan edýärler. Ýahýa çekirtgeler bilen hem-de düýäniň derisinden guşak we düýe ýüňünden geým bilen görkezilen görnüşde Yslamyň habaryny getirdi. Çekirtge bilen düýe ikisi hem Yslamyň nyşanlarydyr. Yslamyň şol habary “bal” hökmünde görkezilen Hudaýyň Sözüniň nury bilen garyşdy.

Şonda Ýonatan şeýle diýdi: «Atam ýurdy howsala saldy; haýyş edýäriň, serediň, men şu baldan azajyk datanym üçin gözlerim nähili açyldy». 1 Şamuwel 14:29.

Ýahýa diňe bir Yslamyň habarynyň wekili bolman, eýsem Ylýas ýaly, çölden geldi; hem-de Ýahýa bal iýmedi, ol ýabany bal iýdi; çünki ol, Mesih ýaly, şol döwrüň öz habarynyň balyna eýe bolan edaralarynda terbiýelenmändi; bu bolsa fariseýleriň we saddukeýleriň hamyry bilen aňladylýar. Ýahýa çölden alnan baly iýdi, çünki ol öz döwrüniň dini edaralarynyň daşynda Mukaddes Ruh tarapyndan terbiýelendi. Şol döwre mahsus bilguşakda adam öz düýe ýüňünden edilen egin-eşigini baglap goýýan ilmek mehanizmi bardy. Ol ilmek Ýahýany aňladýar, sebäbi ol ýer ýüzündäki mukaddes ýerden asmandaky mukaddes ýere geçişniň öwrülişik nokadydy.

“Pygamber Ýahýa iki düzgünnamanyň arasyndaky baglanyşdyryjy halka boldy. Ol Hudaýyň wekili hökmünde Kanun bilen pygamberleriň mesihi düzgünnama bilen gatnaşygyny görkezmek üçin öňe çykdy. Ol has beýik bir nuryň yzyna düşmeli bolan kiçi nurdy. Ýahýanyň aňy Mukaddes Ruh tarapyndan ýagtylandyryldy, şonuň üçin ol öz halkynyň üstüne nur saça bilsin; emma Ýesusyň taglymyndan we göreldesinden çykýan nura deň gelip, ýykylan adamzat üstüne hiç bir başga nur hiç wagt beýle aýdyň saçmandy we hiç wagt-da saçmaz. Mesihiň Özi we Onuň wezipesi kölegeli gurbanlyklar arkaly öňden şekillendirilen bolsa-da, diňe örän solgun düşünilipdi. Hatda Ýahýanyň özi hem Halasgär arkaly geljek, ölümsüz ýaşaýşa doly düşünmändi.” The Desire of Ages, 220.

Ýahýanyň geýimi Mesihe çokundurylýan pursadynyň hut özünde agzalýar; şol çokundurylma öwrülişik nokady bolup, Ýahýanyň çokunduryandygy ýer arkaly alamatlandyrylyp görkezilýärdi. Ol ýeriň ady Bethabara bolup, onuň manysy “gämi geçelgesi” diýmekdir; gadymy Ysraýyl hem edil Ýahýa ýaly çölden çykyp gelende, Wada berlen Ýurda hut şol ýerden giripdi.

Elbetde, Ýahýanyň görkezýänleri ýüz kyrk dört mün adamyň hereketidir, emma biz diňe Isanyň çokundurylan wagtynda, onuň hem-de Ýahýanyň “ýylanlar nesli” diýip atlandyranlarynyň şol nesildigini görkezýäris. Isa Hudaýyň On tabşyrykdan ybarat kanunyny beýgeltmek üçin geldi, hem-de Mukaddes Kitapdaky her bir sözi Ol ylham berdi; şonuň üçin, Ol gadymy Ysraýylyň soňky neslini ýylanlar nesli diýip atlandyranda, ikinji tabşyrygyň üçünji we dördünji nesillerde amala aşyrylýan hökmi kesgitleýändigini doly bilýär.

Üçünji we dördünji nesiller, dördünji nesilde tamamlanýan, ýagny ýylanlaryň nesli bolan bir yzygiderli hökmi aňladýar. Mesihiniň çokundurylmagy 11-nji sentýabryň nyşanydyr. Laodikiýaly Ýedinji gün adventist nesli şol wagtdan bäri öz soňky neslinde bolup gelýär. Ýahýanyň fariseýlere we saddukeýlere ýetiren habary Laodikiýa habarydy.

Emma ol köp fariseýleriň we saddukeýleriň onuň çokundurylmagyna gelýändiklerini göreňde, olara şeýle diýdi,

Eý, ýylanlaryň tohumy, geljek gazapdan gaçyp gutulmagyňyz üçin size kim duýdurdy?

Şonuň üçin toba laýyk miweleri getirin; we öz üçinizde: “Atamyz hökmünde Ybraýymyz bar” diýmegi pikirem etmän.

Çünki size diýýärin: Hudaý şu daşlardan Ybraýyma perzentler döretmäge-de ukyplydyr.

Indi hem palta agaçlaryň düýbüne goýlandyr; şonuň üçin gowy miwe getirmeýän her bir agaç çapylýar we oda taşlanýar. Men sizi toba etmek üçin suw bilen çokundurýaryn; emma menden soň Gelýän menden güýçlüdir; Onuň köwşüni götermäge hem men laýyk däl. Ol sizi Mukaddes Ruh bilen we ot bilen çokundyrar. Onuň eleýjisi Öz elindedir, we Ol harmanyny düýpli arassalap, bugdaýyny ambaryna ýygnaý; emma samany öçmejek ot bilen ýakar.

Şondan soň Isa Ýahýa tarapyndan çokundurylmak üçin Galileýadan İordana geldi. Matta 3:7–13.

Isa Jelileden geldi; bu yer, Ýahýanyň guşak-ileri bilen, hem-de Betabaryň manysy bilen ylalaşyklylykda bir öwrülişik nokadyny alamatlandyrýar. Şonda Ýahýanyň ýoly taýýarlamak işi, Mesihiniň ähti tassyklaýyş işine öwrüldi. Otuz ýyllyk taýýarlyk tamamlandy we haçdan öňki hem-de soňky üç ýarym ýyl başlandy.

Ýahýanyň habary Iýerusalimiň weýran edilmeginde ýüze çykjak geljekki gazabyň duýduryşy bolupdy; şol weýrançylyk hem dünýäniň soňuny we soňky ýedi belany aňladýar. Ol duýduryş habary Yslamyň çäginde ýerleşdirilipdi we ol diňe bir ýol taýýarlayan Malahiniň habarçysyny hem-de çöldäki ses bolan Işayanyň sözlerini ýerine ýetiren däl, eýsem Ylýas pygamberiň habaryny hem ýerine ýetiren bir adam tarapyndan ýetirildi; çünki Ýahýanyň egin-eşiği Ylýasyňky bilen meňzeş bolşy ýaly, Ýahýanyň habary hem Ylýasyňky bilen meňzeşdi.

Ol olara diýdi: Size garşy çykyp gelen we bu sözleri aýdan adam nähili adamdy? Olar oňa jogap berdiler: Ol tüýlek adam eken we bili deriden guşak bilen guşalgan eken. Ol diýdi: Bu Tişbeli Ylýasdyr. 2 Patyşalar 1:7, 8.

Eger olar Ýahýýadan, Ylýasdan däl-de, «ol nähili adamdy?» diýip sorasalar, olara: «tüýlek adamdy, biline deri guşak guşanýardy» diýip jogap berlerdi. Ýahýýanyň bütin alty aýlyk gullugy, iň soňky hem-de dördünji nesliň aýratyn görkezilip kesgitlenýän ýerindäki parçasynyda beýan edilýär. Olara gönükdirilen Laodikýa habary özleriniň Hudaýyň äht halkydyklary baradaky ykrarına göni zarba urýar; agaçlaryň köklerine urlan palta arkaly şekillendirilişi ýaly, geljek gazap barada olary duýdurýar. Bu habaryň içinde Mesihiniň Ýahýa bilen başlanan synag işini tamamlajakdygy hem bardy. Soňra Matta Injilinde Isa hem ýehudylary «ýylanlaryň nesli» diýip

atlandyrýar; ol Ýahýýanyň agajy kesip ýykmak baradaky temasyň dowam etdirýär we munuň sebäbini düşündirýär.

Agajy hem agajy gowy ediň, onuň miwesi hem gowy bolar; ýa-da agajy çüýrük ediň, onuň miwesi hem çüýrük bolar; çünki agajy miwesinden tanaýarlar. Eý, ýylançyk nesli, siz erbet bolup, nähili ýagşy sözleri sözläp bilersiňiz? Çünki agzyň aýdýany ýüregiň dolulygyndandyr. Ýagşy adam ýüreginiň ýagşy hazynasyndan ýagşy zatlary çykaryp getirýär; erbet adam bolsa erbet hazynasyndan erbet zatlary çykaryp getirýär. Emma Men size aýdýaryn: adamlar aýdýan her bir biderek sözi üçin höküm gününde hasabat bererler. Çünki sen öz sözleriň bilen aklanarsyň, öz sözleriň bilen hem ýazgylanarsyň. Matta 12:33–37.

Höküm günü, ikinji tabşyryga görä, dördünji nesildedir. Höküm biziň aýdýan habarymyza esaslanýar, ol habar bolsa ýüreklerimizden çykýar. Biziň aýdýan şol habarymyz biziň Petruň “saýlanan nesli”digimizi ýa-da “ýylanlaryň nesli”digimizi aýan edýär. Bu iki toparyň haýsysydygy Mesihniň, ýer süpüriji adam ýaly, Öz harmanyny arassalaýan synag işiniň ahyrynda ýüze çykýar. On gyzyň timsalyndaky ýagda bolşy ýaly, habar ýa erbet ýürek, ýa-da ýagşy ýürek arkaly görkezilýär. Mesihniň salgylanmasy bu ýylanlaryň nesliniň, ýagny dördünji we iň soňky nesliň, bir alamat gözleýändigini, olara beriljek ýeke-täk alamatyň bolsa Ýunusyň alamatydygyny hem goşýar.

Şondan soň käbir kitapçylar bilen fariseýler Oňa ýüzlenip: «Mugallym, biz Senden bir alamat görmek isleýäris» diýdiler. Emma Ol olara jogap berip aýtdy: «Erbet we zynahor nesil alamat gözleýär; emma oňa Ýunus pygamberiň alamatyndan başga hiç bir alamat berilmez. Çünki Ýunus üç gün we üç gije uly balygyň garnynda bolşy ýaly, ynsan Ogludy hem üç gün we üç gije ýeriň jümmüşinde bolar. Ninewäniň adamlary bu nesil bilen bilelikde hökümde turup, ony ýazgararlar; çünki olar Ýunusyň wagzy bilen toba etdiler; ine, bu ýerde Ýunusdan beýik Biri bardyr. Günortanyň şa aýaly hem bu nesil bilen bilelikde hökümde turup, ony ýazgarar; çünki ol Süleýmanyň paýhasyny diňlemek üçin ýeriň iň çetlerinden geldi; ine, bu ýerde Süleýmandan beýik Biri bardyr». Matta 12:38–42.

Mesih ýehudylary ýylan nesli diýip atlandyrdy, we Ol höküm baradaky mysallar hökmünde Ýunusyň habaryny hem-de Süleýmanyň paýhasynyň habaryny ulanýar. Isa, mazmun boýunça we iki şaýat bilen, ýylan nesliniň dördünji nesildigini görkezýär, çünki höküm dördünji nesilde ýerine ýetirilýär.

Bir ýüz kyrk dört müň Hudaýyň kanuny we Şenbe ýaly, ahyrzamanlaryň baýdagy, ýagny alamatydyr. Ýunusyň alamaty direlişniň alamatydyr; bu bolsa Mesihniň döwründäki ýehudiler üçin, Mukaddes Ruhanyň keşbi görnüşinde inen wagtyndaky Onuň çokundyrylmagy bolupdy. “Ýunus” sözi “keşbi” diýmekdir. Ýunus, Ýlhamçy Ýahýa, Daniýel, Ýusup we Lazar üç ýarym gün köçede öli ýatanlardan direldilýän bir ýüz kyrk dört müňi aňladýarlar. Şol wagtda olar Laodikýalylardan Filadelfialylara geçmeli, şeýlelikde ýediniň içinden bolan sekizinjä öwrülmelidirler. Ýunus çokundyrylmagy aňladýar, çünki ol suwa zyňylypdy we balyk tarapyndan ýuwdulan wagty simwolik taýdan ölüpdü. Ondan soň ol direldildi; edil Ýahýanyň gaýnag ýagyň içinden çykarylyşy ýaly, edil Daniýeliň arslanlaryň iniden çykarylyşy ýaly, edil Ýusubyň guýudan çykarylyşy ýaly, edil Mesihniň döwründe möhürleýji gudrat bolan Lazar ýaly. Ýehudiler Ýunusyň alamatyny, ýagny

Mesihniñ direlişi arkaly görkezilen bu alamaty, hiç hili has aýdyň görüp bilmediler; edil Adventizmiñ 9/11 alamatyny, ýagny Ýunusniñ alamatyny, görşi ýaly.

Bu mowzuklary indiki makalada dowam etdireris.

«Hudaýyň halkyna, ýakyndaky hem daşdaky adamlara indi ýetirilmegi gerek bolan duýduryşyň ýüki üçünji perişdäniň habarydyr. Bu habara düşünmäge çalyşýanlar, Reb tarapyndan Sözüň şeýle bir ulanylyşyna alnyp barylmalzlar welin, ol iman esasyňy gowşadyp, Ýedinji Gün Adwentistlerini şu günki derejesine getiren imanyň sütünlerini aýyrar. Biz Hudaýyň Sözünde aýan edilen pygamberlik çyzygy boýunça öňe gidip baranymyzda, öz tertibi bilen açylyp gelen hakykatlar hakykatdyr, mukaddesdir, şu gün hem baky hakykatdyr. Öňki tejribämiziň taryhynda şol meýdandan ädimme-ädim geçenler, pygamberliklerde hakykatyň zynjyryny görenler, ýagtylygyň her bir şöhlelerini kabul etmäge we oňa boýun bolmaga taýýarlanypdylar. Olar dogra edýärdiler, oraza tutýardylar, hakykaty gizlin hazynalar deýin gözläp, agtarýardylar, we biz bilýäris, Mukaddes Ruh bizi öwredýärdi hem-de ýolbaşçylyk edýärdi. Köp nazaryýetler öňe sürüldi, olar hakykata meňzeş bir görke eýe bolsalar-da, ýalňyş düşündirilen we nädogry ulanylan Mukaddes Ýazgylar bilen şeýle gaty garyşdyrylandy welin, howply ýalňyşlyklara eltýärdiler. Hakykatyň her bir nokadynyň nähili esaslandyrylandygyny we Hudaýyň Mukaddes Ruhy tarapyndan onuň üstüne nähili möhür basylandygyny biz örän gowy bilýäris. Şol aralykda bolsa: “Ine, hakykat şu,” “Hakykat mendedir; maňa eýeriň,” diýýän sesler eşidilýärdi. Emma duýduryşlar geldi: “Olaryň zyndan gitmäh. Men olary ibermedim, emma olar özleri ylgap gitdiler.” (Seret: Ýeremiýa 23:21.)»

“Rebbiň ýolbaşçylygy aýdyň boldy, Onuň hakykatyň nämedigine degişli açyp görkezmeleri bolsa örän ajaýypdy. Bir-birinden soňky nokatlar asmanyň Rebbi Hudaýy tarapyndan berkidildi. Şol wagt hakykat bolan zat, bu gün hem hakykatdyr. Emma sesler eşidilmegini bes etmeýär: ‘Bu hakykatdyr. Mende täze ýagtylyk bar.’ Ýöne pygamberlik ugurlaryndaky bu täze ýagtylyklar Sözi nädogry ulanyp, Hudaýyň halkyny olary saklap durjak labysyz başaşa goýbermek arkaly äşgär bolýar. Eger Sözüň okuwçysy Hudaýyň Öz halkyna ýolbaşçylygynda açan hakykatlaryny kabul edip, olary özleşdirip, siňdirip, olary amaly durmuşyna girizse, onda olar ýagtylygyň diri kanallary bolardylar. Emma täze nazaryýetleri öwrenmäge özüni bagyş edenler hakykat bilen ýalňyşlygy garyşdyryp birleşdirdiler, bu zatlary öňe çykarmaga synanyşandan soň bolsa, öz şemçelerini ylahy gurbanlyk sypasyndan ýakmandyklaryny, onuň hem garaňkylykda öçendigini görkezdiler.” Selected Messages, book 2, 103, 104.